

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Spiritualitás

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Római katolikus didaktikai teológia
1.7. Képzési forma	Nappali képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Spiritualitás			A tantárgy kódja	RLM1210
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Vik János				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Vik János				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					42
3.8. A félév összóraszama					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Nincsenek
4.2. kompetenciabeli	Nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Okostáblával vagy vetítővel felszerelt előadóterem
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Okostáblával vagy vetítővel felszerelt előadóterem

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	C1.1 A római katolikus egyház tantételi rendszereinek és etikai elveinek magyarázata és értelmezése az oktatási tevékenység során.
CP4	C4.1 Képesség a katolikus tanítás és az egyház erkölcsi alapelveinek az akadémiai követelményeknek megfelelő bemutatására.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT2	C2.1 Képesség a plébánia keretein belül közösségek és csoportok vezetésére, a plébánossal és más csoportokkal való együttműködés révén.
CT3	C3.4 Képesség a katechetikai és lelkipásztori eszközök folyamatos hozzáigazítására a társadalom kulturális és lelki igényeihez és változásaihoz.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1	1. Elismeri és megmagyarázza egy személy vagy csoport szellemi elkötelezettségét az élet magasabb céljának keresése iránt, az egzisztencia anyagi határain túl.	1. Alkalmazza a lelki fejlődés és tökéletesedés technikáit és módszereit, mint például: az imádkozás, a meditáció, az aszkézis és a jótekonyskodás.
CP4	2. Ismerteti az ökumenikus párbeszéd alapelveit, és bemutatja a keresztény felekezetek közötti hasonlóságokat és különbségeket.	2. Lelkipásztori és katechetikai tevékenységet folytat a közösségben, hozzájárulva a plébánia liturgikus és a nevelést érintő életéhez.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
Ismeri a keresztény spiritualitás történetének legfontosabb állomásait, ugyanakkor ismeri szisztematikus megközelítésben annak aktuális jellemzőit is.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
Képes megkülönböztetni a hiteles keresztény spiritualitást a szomszéd vallások lelkiségétől, ugyanakkor a spiritualitás inkább szekulárisnak tekinthető formáitól is.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető előadás.	Interaktív módszerrel történő megtervezése a tantárggyal kapcsolatos tanulási-tanítási folyamatnak	-
2. A lelki élet teológiájának alapfogalmai	Szinkrón és aszinkron módszerek együttes alkalmazása a számítógéppel segített kollaboratív tanulás-tanítás folyamatának megvalósulása érdekében	(Beran: 11-18).
3. A keresztény lelkiség története. Az apostolok korának lelkisége. A keresztény ókor lelkisége.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 19-31).

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

4. A keresztény középkor lelkisége.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 32–49).
5. Az Újkor lelkisége.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 50–62).
6. A Legújabb kor lelkisége. Jelenkor.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 62–80).
7. A lelki élet teológiája. Isten önközlő szeretete és az ember válasza.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 80–98).
8. Az ember küzdelme a bűn ellen (via purgativa).	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 98–114).
9. Az erények gyakorlása (via illuminativa): Az „isteni erények”	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 114–139)
10. Az erények gyakorlása (via illuminativa): A sarkalatos erények	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 139–151)
11. Az erények gyakorlása (via illuminativa): Sajátos keresztény erények, tulajdonságok.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 151–169)
12. A misztika – Istennel való lelki egyesülés (via unitiva). Rendkívüli misztikus jelenségek.	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Beran: 169–185)
13. Miért olyan pápa Ferenc, amilyen? Ferenc pápa lelkiségéről a Szent Ignác-i lelkiség és a „nép teológiája” tükrében	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	(Vik: 31–41)
14. Összegző, kiértékelő előadás	Ugyanazok, mint az előbbi tanítási héten	–

Könyvészet

- A KULTÚRA PÁPAI TANÁCSA–A VALLÁSKÖZI PÁRBESZÉD PÁPAI TANÁCSA: *Jézus Krisztus, az élő víz hordozója. Keresztény reflexió a „New Age”-ről*, Róma 2003. február 3.
- II. JÁNOS PÁL pápa: *Dies Domini. Apostoli levél a Püspököknek, Papoknak és Híveknek a Vasárnap megszenteléséről*, Róma 1998. május 31-én.
- BENKE, Christoph: *Kleine Geschichte der christlichen Spiritualität*, Freiburg im Breisgau 2007.
- BENKŐ Antal: *Lelkiség, mint tudatfejlesztés*, Távlatok 62/2003. Karácsony, 503–511.
- BERAN Ferenc: *A lelki élet teológiája*, Budapest 2016.
- FARKASFALVY Dénes: *A lelkiélet teológiája*, Róma 1988.
- GARADNAY Balázs: *A keskeny út öröme és járhatósága*, Budapest 2004.
- PEHM Gilbert: *Bevezetés a Spirituális teológiába*, h. n. 2006, https://www.sapientia.hu/hu/system/files/%252Fvar/www/clients/client11/web11/private/files/Pehm_Gilbert_Bevezetes_a_spirituális_teológiába.pdf, 2019.02.20.
- SHELDRAKE, Philip: *A spiritualitás rövid története*, Budapest 2008.
- SCHNEIDER, Michael: *Az új élet*, Budapest 2001.
- SÖVEGES Dávid: *Fejezetek a lelkiség történetéből*, I.–II. kötet, Pannonhalma 1993.
- SCHÜTZ, Cristian: *A keresztény szellemisége lexikona*, Budapest 1993.
- STINISSEN, Winfrid: *A keresztény meditáció mélységei*, Magyarország 2005.
- TANQUERAY: *A tökéletes élet – Aszketika és misztika*, Budapest 2000.
- THOMPSON, Marjorie: *Christliche Spiritualität entdecken. Einübung in ein bewusstes Leben*, Freiburg im Breisgau 2004.
- VIK János: *Miért olyan pápa Ferenc, amilyen? Ferenc pápa lelkiségéről a Szent Ignác-i lelkiség és a „nép teológiája” tükrében*, in: Bodó Márta – Fábián Róbert – Serbán Mária (szerk.), *Ferenc pápa Csíksomlyón. Találkozásra készülünk, Verbum, Cluj-Napoca 2019, 31–41.*

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. tanítási hét: A szemináriumi tevékenység menetének megbeszélése, a tematikával történő ismerkedés.		
2. tanítási hét: A szentignáci spiritualitás lényegéről	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 9-35 (1. fejezet).

3. tanítási hét: Spirituális, vallásos, spirituális, de nem vallásos – és ami még ezek között van	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 36-63 (2. fejezet).
4. tanítási hét: A vágyak jelentősége a spiritualításban	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 64-91 (3. fejezet).
5. tanítási hét: Hogyan megtalálható Isten, és hogyan Isten megtalálhat minket. Már megtaláltam Istent... De hogyan tovább?	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 92-107; 108-119 (4. és 5. fejezet).
6. tanítási hét: Barry atya felismerése	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 120-147 (6. fejezet).
7. tanítási hét: Az imádsággal kapcsolatos szentignáci hagyományok	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 148-178 (7. fejezet).
8. tanítási hét: A lefelé ívelő pálya meglepő szabadsága	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 179-217 (8. fejezet).
9. tanítási hét: A tisztaság, a cölibátus és a szeretet	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 218-235 (9. fejezet).
10. tanítási hét: A barátság és a szeretet	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 236-270 (10. fejezet).
11. tanítási hét: Az engedelmesség, az elfogadás	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 271-309 (11. fejezet).
12. tanítási hét: A döntések logikája a szentignáci úton	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 310-342 (12. fejezet).
13. tanítási hét: Munka, állás, karrier, hivatás... és az élet	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	James Martin: 343-390 (13. fejezet).
14. tanítási hét: A feléves szemináriumi tevékenység kiértékelése	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése. Szinkron és aszinkron interaktív módszerek váltakozása	
Könyvészet:		

- Martin, James SJ: *Jezsuita spiritualitás. Gyakorlati útmutatás a hétköznapi élethez*, Budapest 2013.
- Lásd ezen kívül a jezsuita spiritualitásról szóló további megjelent publikációkat, többek között a Jezsuita Kiadó gondozásában: <https://jezsuitakiado.hu/>

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Feldolgozott anyag ismerete	vizsga	66,66%
	Interaktív jelenlét	számontartás	
9.5 Szeminárium / Labor	Minden releváns szöveg ismerete, egy választott téma bemutatása, résztvevők interaktív bevonása	megtartott referátum kiértékelése a következő szempontok szerint történik: • időben elküldött vázlat a szeminárium menetéről (legkésőbb a szemináriumot megelőző este 20 óráig) • a megadott szakirodalom megfelelő ismerete • egyéb források használata a vita/beszélgetés megfelelő vezetése	33,33%
	Interaktív jelenlét	az aktív jelenlét értékelése a következő szempontok szerint történik: • hozzászólás, vélemény kifejtése az egyes szemináriumokon a vélemény konstruktív és tiszteletteljes kifejtése	

9.6. A teljesítmény minimumkövetelményei

- **Milyen formában történik a félévvégi vizsgáztatás?** Írásbeli vizsga formájában. Az írásbeli vizsgalapon 4 olyan kérdés, illetve feladat lesz előkészítve, amelyek a félév során feldolgozott tananyaghoz kapcsolódnak, s amelyek kidolgozására majd maximum 60 perc áll rendelkezésre. Összesen 10 pontot lehet szerezni a vizsgán: 1 pontot a vizsgán történő megjelenés, 9 pontot pedig a vizsgatételek kidolgozása révén. Az írásbeli vizsgához kapcsolódó javítókulcsok a kiválasztott vizsgaidőpontot követően a Teams-csoportban lesznek elérhetők.
- **Milyen forrásanyagból lehet majd felkészülni a vizsgára?** A jegyzet, amelyből fel lehet készülni a vizsgára: BERAN Ferenc: *A lelki élet teológiája*, Budapest 2016; VIK János: *Miért olyan pápa Ferenc, amilyen? Ferenc pápa lelkiességéről a Szent Ignác-i lelkiesség és a „nép teológiája” tükrében*, in: Bodó Márta – Fábíán Róbert – Serbán Mária (szerk.), *Ferenc pápa Csíksomlyón. Találkozásra készülünk, Verbum, Cluj-Napoca 2019, 31–41.*
- **Hány százalékot ér a végén a vizsgajegy? S hány százalékot a szemináriumi jegy?** Az írásbeli vizsgajegy a végső jegy 66,66%-át jelenti, a szemináriumi jegy pedig annak 33,33%-át.
- **Sor kerül parciális vizsgára? Ha igen, melyik tanítási héten?** Nem lesz parciális vizsga.
- **A szeminárium minden résztvevője** hétről hétre elolvassa a szemináriumi foglalkozásokon feldolgozásra kerülő forrásanyag soron következő fejezetét. Az elolvasott részből minden résztvevő kiemel, összegyűjt két ún. *heuréka-mondatot és két problémás mondatot*, s ezeket magával hozza a szemináriumi alkalmakra. Heuréka-mondat mindig az a rész, amely engem személyesen különös módon is inspirál, megszólít, rácsodálkozásra sarkall. Problémás az a mondat, amellyel gondom van – vagy azért, mert nem értem, vagy azért, mert nem tudok vele egyetérteni. A kiválasztott mondatokat a szöveg kontextusában el kell helyezni és meg kell indokolni a választást.
- **A témafelelősök külön feladata** egyrészt abban áll, hogy minden alkalommal ők moderálják a szemináriumi

ülés egész menetét. Ők az elsők, akik bemutatják (ha szükséges projektor, pps-bemutató segítségével) és meg is indokolják heuréka- és problémás mondataikat. Ugyanakkor a csoport tagjait a szóban forgó témában vitára, kiegészítésekre, eszmecserére ösztönzik. Témaszakértőként a csoport tagjaival együtt tisztázni próbálják a felmerülő kérdéseket, problémás mondatokat. A bemutató esetében a rendelkezésre álló idő összesen 70 perc, ezt követi 20 percben a kiértékelő kör.

- **Pontosan mi a feladata annak, aki nem tud eleget tenni a szemináriummal kapcsolatos jelenléti kötelezettségének? Pontosán melyik dátumig kell majd elvégezni a pluszfeladatot?** A szemináriumokról 2 hiányzás lehetséges. Ennél több hiányzás esetén a hallgatónak a hiányzó szemináriumi jelenlétet pótolnia kell:
- **A pótlás** ezekben az esetekben **abban áll**, hogy az illető szemináriumi témához a vonatkozó kötelező szakirodalom felhasználásával **egy legalább 2 A4-es oldal terjedelmű jegyzetet készít** (Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,5-ös sorközzel szerkesztve).
- A jegyzetnek a következőket kell tartalmaznia: A téma részletes, tartalmi összefoglalóját; 2 heuréka- és 2 problémás-mondatot, valamint ezek kiválasztásának a megindoklását.
- Ezeket a jelenlétet-pótló jegyzeteket **minden vonatkozó tanítási héten péntek este 20:00 óráig** kell feltölteni a Teams-csoport „Szeminárium” menüsorában a megfelelő tanítási hétnél kialakított személyes mappába. A későbbi időpontban feltöltésre kerülő jegyzetek 2 pont-levonásban részesülnek.

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)³

  A fenntartható fejlődés általános ikonja								
1 FÁRA SÁRÁCHÉ	2 FOAMETE „ZERO”	3 SÁNÁTATE SI BUNÁSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APÁ CURATÁ SI SÁNITATE	7 ENERGIE CURATÁ SI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ SI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE SI INFRASTRUCTURĂ
								
			X	X				
10 INEGALITĂȚI REDUCE	11 ORAȘE SI COMUNITĂȚI DURABILE	12 CONSUM SI PRODUȚIE RESPONSABILĂ	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	14 VIAȚĂ ACVATICĂ	15 VIAȚĂ TERESTRĂ	16 PAȚE, JUSTIȚIE SI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
30.04.2026.

Előadás felelőse:
Dr. Vik János

Szeminárium felelőse:
Dr. Vik János

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:
Dr. Nóda Mózes

³ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.